

M.A. 1st Semester Examination, 2018**SANSKRIT****Paper : 103C****Course ID : 10953****Time: 2 Hours****Full Marks: 40**

*The figures in the margin indicate full marks.
Candidates are required to give their answers in their own words
as far as practicable.*

Unit-I

(महाभाष्ये प्रश्नाः)

1. अधोलिखितेषु एकस्य प्रश्नस्य उत्तरं लेख्यम्। 10×1=10
 - (a) वैयाकरणदिशा स्वपाठ्यम् अनुसृत्य पदार्थः निरूप्यताम्।
 - (b) लक्ष्यलक्षणे व्याकरणम् इति व्याख्यायतां सविशदम्।
 - (c) व्याकरणस्य प्रयोजनानि निरूप्यन्ताम्।
2. यथेच्छम् एकस्य उत्तरं लेख्यम् 5×1=5
 - (a) प्रतीतपदार्थको लोके ध्वनिः शब्दः इति व्याख्यायताम्।
 - (b) अनभ्युपाय एष शब्दानां प्रतिपत्तौ प्रतिपदपाठः इति व्याख्यायताम्।
 - (c) लोकतोऽर्थप्रयुक्ते शब्दप्रयोगे शास्त्रेण धर्मनियमः इति व्याख्यायताम्।

Unit-II

(भाषापरिच्छेदे प्रश्नाः)

3. अधोलिखितेषु प्रश्नत्रयस्य उत्तरं प्रदेयम्। 5×3=15
 - (a) मुक्तावलीमनुसृत्य मङ्गलफलं निरूप्यताम्।
 - (b) यथाग्रन्थं समवायस्वरूपं प्रतिपादनीयम्।
 - (c) यथाग्रन्थम् अभावपरिचयः प्रदेयः।
 - (d) स्वपाठ्यांशमनुसृत्य कारणविषयकः कश्चन लघुबन्धो लेख्यः।
 - (e) मुक्तावलीमनुसृत्य ईश्वरास्तित्वं निरूप्यताम्।

Unit-III

(सांख्यकारिकायां प्रश्नः)

4. यथेच्छं पञ्चानां लघूत्तराणि लेख्यानि ।

2×5=10

- (a) सांख्यमते प्रमाणं कतिविधम्?
 - (b) सांख्यमते दुःखं कतिविधम्?
 - (c) दुःखनिवृत्तौ लौकिकोपायः यथार्थो वा?
 - (d) व्यक्ताव्यक्तस्वरूपं प्रतिपाद्यताम् ।
 - (e) पुरुषास्तित्वे का युक्तिः?
 - (f) सांख्यैः की दृशः कार्यकारणभावः स्वीकृतः? तत्र का युक्तयः?
 - (g) सांख्यमते कति तत्त्वानि? कानि च तानि?
 - (h) सूक्ष्मशरीरस्य वैशिष्ट्यानि कानि?
-